

FILIPENSES

Saludo

¹ Núa Pablo, Timoteo yáapicha, Jesucristo yàasu wenàiwicaca wía, íbaidéeyéica irípiná. Watànàacué pirí cuyàluta piácué Filipos iyacàlená mìnánáica, piácué Dios yàasu wenàiwicaca iyéeyéica abédanamata Cristo Jesús yáapicha, macáitacué pía yeebáidéeyéica itàacái, piácué nacái ancianonáica, diácononái nacái canánama.

² Nusutácué Wáaniri Dios ícha pirípinácué, Wáiwacali Jesucristo nacái namàníinápinácué pirí cayábéeri mawèníiri iyú, namàacáanápinácué pìyaca matuíbanáiri iyú.

Oración de Pablo por los creyentes

³ Nùaca Nucuèriná Dios iríwa cayábéeri macái imanùbaca nusutácaalí ícha pirípinácué.

⁴ Nusutáca Dios ícha pirípinácué, yá macái yàawiríata mamáalàacata nusutácué Dios ícha pirípiná canánama casímáiri iyú.

⁵ Casímáicué nuwàwa pìwali piyúudàacáinácué núa nucàlidacaténá Jesucristo iináwaná ìwali áibanái irí náalíacaténáwa iwàwa iwàsàaca nía Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. Piyúudàacatécué núa bàaluité idàbacatáisetacué péemíaca Jesucristo iináwaná ìwali àta siùca nacáide.

⁶ Bàaluité peebáidacuéca Jesucristo itàacái, yáté Dios idàbacatécué imànica íbaidacalé cayábéeriwa piwàwalicuise, yáté imàacacué pirí píiwitáise wàlisài pimànicaténácué cayábéeri. Càita nacái nùalíacawa báisíiri iyú Dios imànipinácué yái íbaidacalé

cayábéeriwa piwàwalìcuíse mamáalàacata àta imáalàidacataléta ichùnìacuéca píiwitáise cayábéeri iyú néenialípiná Jesucristo yàanàapínacaalí àniwa.

7 Cayábéeriquéi nuínáidáanácawa càì pìwalicué casímáiri iyú cáininácáinácué nuicáca pía, Dios imànicáinácué pírì cayábéeri nacái càide iyúwa imàníná nulí cayábéeri siùca idècunitàacá nùyaca cháì presoíyéi ibànalìcu, càita nacái macái yàawiríata nubàlùacaalíwa náipunita nacái níái nacuèrinánáica nucàlidacaténá nalí nuináwanáwa nuebáidáaná Jesucristo itàacái, núasáidacaténá nacái báisírìcani yái tàacáisi íméerica Jesucristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha.

8 Dios yáaliácawa máini cáinináca nuicácuéca pía macáita Jesucristo imàacacáiná cáinináca nuicácuéca pía manuísíwata.

9 Nusutácué Dios íicha píripínácué iyúdàanápínácué pía cáininácaténá píicáyacacawa cachàiníwanái mamáalàacata, imàacáanápínácué nacái cáaliácáica pía manuísíwata píaliácáténácuéwa càinácaalí Dios iwàwáaná pímaníca, píaliácáténácué píicáca cayábéeri báawéeri íichaná.

10 Càita nusutácué Dios íicha píripínácué píaliácáténácuéwa píicáca cayábéeri báawéeri íichaná, pímanícaténácué nacái cayábéeri cachàiníwanái mamáalàacata. Càicaalícué pímaníca, yásí píalimácué pìyaca masaquèeri iyú, canácata yáaliméeripíná icháawàacuéca píináwaná ìwali Cristo yàanàapínacaalí àniwa.

11 Pímanícué cayábéeri manuísíwata Jesucristo ichàini iyú yéewacaténá áibanái wenàiwica náináidacawa cayába Dios ìwali, natàanicaténá

nalíwáaca cayábéeri iyú Dios ìwali nacái.

Para mi la vida es Cristo

¹² Píacué nuénánáica, nadéca náucaca núa presoíyéi ibànalìculé báawacáiná naicáca yái nucàlidáanáca Jesucristo iináwaná ìwali. Quéwa nuwàwacué píalíacawa macáita yái nuchàbáanácawa iyúudàaca áibanái wenàiwica nacàlidacaténá yái tàacáisi íméerica Jesucristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha.

¹³ Iná yéewa macáita wenàiwica, nía nacái úwi ìyéeyéica nacuèriná icapèe manuúri irìcuwa, càita nacái macáita áibanái wenàiwica ìyéeyéica cháí yàcalé, náalíacawa nuináwaná ìwali presoca núa nuebáidacáiná Cristo itàacái.

¹⁴ Nía nacái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái ìyéeyéica cháí yàcalé, batéwa macáita nachàiniadaca náiwitáisewa idécanáami naicáca núa presoíyéi ibànalìcu. Naicácáiná nuìdenàca nùuwichàanáwa matuúbanáiri iyú, íná cachàinica náiwitáise manuúsiwata cachàiníwanái. Càmita cáalu nacàlidaca Dios itàacái, néese náibàaca nawàwawa Wáiwacali iwéré iyúudàanápíná nía nacái.

¹⁵ Báisíta abénaméeyéi nèewi nacàlidaca Cristo iináwaná ìwali báawacáiná naicáca caináwanáca náicha núa. Nawàwaca namawèniadaca núa meedá. Quéwa áibanái nacàlidaca Cristo iináwaná ìwali cayábéeri náiwitáise yáapichawa.

¹⁶ Nacàlidaca Cristo iináwaná ìwali cáininácáiná naicáca núa, náalíacáináwa Dios idéca imàacaca presoca núa nucàlidacaténá madécaná wenàiwica irí cainácaalí ímáaná yái tàacáisi íméerica Jesucristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha.

¹⁷ Quéwa níara báawéeyéica iicáca núa nacàlidaca Cristo iináwaná ìwali caináwanácaténá nuícha nía.

Càmita báisi nawàwa nacàlidaca Cristo iináwaná ìwali, néese nawàwa meedá càulenáca cachàiníwanái namànica nulíni presocáiná núa.

18 Quéwa éwita nacàlidacáníta Cristo iináwaná ìwali báawacáiná naicáca núa, càicáaníta càmita achúma nuwàwa ìwali. Néese casíimáica nuwàwa, càide iyúwa casíimáiná nuwàwa nacàlidacaalí Cristo iináwaná ìwali cáininácáiná naicáca núa.

19 Yá mesúnamáita casíimáica cachàiníwanái nuwàwa núalíacáináwa macáita yái namàníríca iyúudàanápiná numusúacawa cayába, pisutácáinácué Dios ícha nulípiná, Espíritu Santo nacái iyúudàaca núa, yái Espíritu Jesucristo ibànuèrica yàacawéeridacaténá wía.

20 Núalíacáináwa báisíiri iyú nuwàwalìcuísewa Dios càmínápiná ibáiniada núa ìwalíse yái nuebáidáanáca itàacái nucùacaténá iyúudàaca nutàaníca nalí; néese núalíacawa iyúudàanápiná núa nutàanícaténá macàaluínináta nàacuésemi macáita. Manuíca nuínáidaca nuwàwawa Dios ìwali iyúudàanápiná núa càide iyúwa iyúudàaná núa càiripináta núsáidacaténá cayábéeri iyú cachàiníwanái máini cayábéericani, yái Cristoca, cachàiníri nacái íiwitáise. Càipiná Dios iyúudàaca núsáidaca cáimiétacanéericani yái Cristoca, idècunitàacá nùyaca cháí èeri irìcu, càita nacái nuétácaalíwa.

21 Nuwàwa núsáidaca cachàiníríca íiwitáise yái Cristoca, núacáiná nudéca numàacaca núawawa Cristo irí numànicaténá abéerita càide iyúwa iwàwáaná idècunitàacá nùyaca cháí èeri irìcu; néese nanúacaalí núa Cristo ìwali nuebáidacáiná itàacái, yá cayába cachàini nulíni íchéi nùyáanáca cháí èeri irìcu níacáiná madécaná yáwanái wenàiwica

néemìapíná Cristo iináwaná ìwali nuétáaná ìwalíise, yá nacái nùyapínáca yáapicha chènuniré.

22 Quéwa núaliácawa núalimá nuíbaidaca mamáalàacata Cristo irípiná nuyamáacaalícáwa cháí èeri irìcu. Iná càmita núaliáwa càirínácaalí nuwàwéeri náicha, yái nucáuca cháí èeri irìcuírìca, càmicaalí nucáuca chènuníséeri.

23 Máini càulenáca núaliácáténáwa càirínácaalí náicha nuwàwéeri numànica. Nuínáidacaalíwa abéerita nùwaliwa, yá nuwàwa nuétácawa yéewanápiná nùyaca Cristo yáapicha chènuniré cayábacáiná cachàinica nulíni nùyáanáca néeni lícha èeriquéi.

24 Quéwa, nuwàwalicaalícué pía, yá núaliácawa iwàwacutácué nùyaca píapicha cháí èeri irìcu, nuyúudàacáténácué pía.

25 Núaliácáináwa iwàwacutáanácué nuyúudàaca pía quiríta, íná yéewa nuebáidaca nuwàwalícuísewa nùyáanápinácué mamáalàacata píapicha cháí èeri irìcu nuchàiniadacáténácué píiwitáise peebáidacáténácué Jesucristo itàacái manuísíwata cachàiníwanái mamáalàacata, casímáiri iyú nacái.

26 Iná nùyapínácaalícué píapicha àniwa, yásí cáimiétaquéeri iyúpiná piicáca Cristo Jesús nùwalísená, icùacáiná núa cayába.

27 Péemiácué abéeri wawàsi: Máinícué iwàwacutáca pìyaca machacàníiri iyú càide iyúwa Cristo iyáanáte, yéewanápiná áibanái iwàwaca yéemíaca Cristo iináwaná ìwali. Càita nùacaalí nupáchiacuéca pía, càmicaalícué nacái nùawa pìatalé, yá nuwàwacué nuémíaca piináwaná ìwali peebáidacuéca Jesucristo itàacái tàì íiméeri iyú, abédanamacacué nacái píiwitáise píapichawáaca

Espíritu Santo ichàini iyú. Càita iwàwacutácué pimànica ùwicái Dios irípiná: Píibaidacué Dios irípiná cachàiníri iyú píapichawáaca picàlidacaténácué macàaluínináta yái tàacáisica, yéewanápiná áibanái yeebáidaca Jesucristo itàacái, yéewacaténá iwasàaca nía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha.

²⁸ Picácué máiwitáise pía picalùniwa piùwidenái ìwalísewa, ibatàa abé yàawirípiná. Piùwidenái iicácaalícué pìidenìaca piùwichàanáwa Cristo irípiná matuñbanáiri iyú, yásí náalíacawa amaléeri iyú nàuwichàanápinácawa càiripináta nabáyawaná ìwalísewa. Càipiná nacái Dios imàacacué píalíacawa Jesucristo idéca iwasàacuéca pía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha.

²⁹ Dios idéca imànicuéca pirí yái cayábéerica Cristo ìwalísená: Dios imàacacué peebáidaca Cristo itàacái, càita nacái Dios imàacacué piùwichàacawa Cristo irípiná cháí èeri irícu, peebáidacáinácué itàacái.

³⁰ Píacué, núa nacái abédanamata wamànica wàacawa ùwicái Dios irípiná. Càita wamànica ùwicái: Wàuwichàacawa Cristo irípiná weebáidacáiná itàacái. Bàaluité piicácuéca namànica nulí báawéeri nùyacaalítécué píapicha. Pidécuéca péemìlaca nuínáwaná ìwali àniwa namànica nulí báawéeri mamáalàacata cháí. Càita numànica nùacawa ùwicái Dios irípiná.

2

La humillación y la grandeza de Cristo

¹ Píacué nuénánáica, núalíacawa Cristo idéca imichàidacuéca píiwitáise, pidécuéca pichàiniadaca

piwàwawa nacái cáininácáináciu Cristo iicáca pía. Núaliácawa nacái Espíritu Santo yàacawéeridacuéca pía. Càita nacái núaliácawa piicáanáciu áibanái ipualé, cáinináca piicáciuca nía nacái.

² Iná yéewa píalimáciu casímáica pimànica nuwàwa pimànicaalícué càì: Abédanamacué píiwitáise píapichawáaca, píacué macáita. Cáinináciu piicáyacawa. Abédanamacué piwàwa píináidacawa, píibaidacué cachàiníiri iyú Dios irípiná macáita pimanùbaca iyúwa.

³ Picáciu pimàni piríwata cayábéeri yéewanápiná meedá caináwanáciuca pía áibanái ícha; càita nacái picáciu cáimacái piicáca píawawa. Néese iwàwacutáciu piicáca píawawa iyúwa càimíiri cachàini áibanái ícha. Picáciu picutá cachànicaténá pimànica píawawa áibanái ícha, néese piicá áibanái iyúwa cayábéeyéi íiwitáise píicha.

⁴ Picáciu pimàni abéerita piríwata cayábéeri, néese picutáciu piyúudàacaténá áibanái, pimànicaténáciu nali cayábéeri.

⁵ Píináidacuéwa càide iyúwaté Cristo Jesús íináidáanáwa.

⁶ Càité Cristo Jesús imànica: Ewitaté Dioscáanítani, yái Cristo Jesúsca, càicáaníta càmítaté cachàini imànica yáawawa áibanái ícha macáicaténaté yàaca icàaluíniná càiride iyúwa abéeri Dios inacáiri.

⁷ Néese iwàwacáinaté imànica càide iyúwaté Dios iwàwáaná, ínáté Cristo Jesús imàacaca íchawa ichàini manuíriwa, yá nacái icamalánáwa icànéerica mèlumèluíri iyú chènuniré Dios yáapicha. Yáté Cristo Jesús imànica yáawawa iyúwa Dios yàasu wenàiwica

íibaidacaténá Dios irí, yá imusúacaté iicá èeri iyúwa wenàiwica.

- 8 Yèepunícatéwa iiná èeri irìcuíri yáapichawa, yá ìyacaté càide iyúwa cà míri cachàini náicha canánama. Dios ichùullacaté Cristo Jesús yéetáanápínatéwa, yá Cristo Jesús imànicaté càide iyúwaté Dios ichùullanáni. Càmitaté yéetáwa càide iyúwa macái èeri minaná yéetáanáwa, néese yùuwichàacaté yéetácáisi máiníri báawaca, báiri nacái wenàiwica iicáca nanúacáináténi cruz ìwali càide iyúwa nanúaná wenàiwica imànírica ibáyawanáwa manuísíwata.
- 9 Ináté idécanáamité Jesús imichàacawa yéetácáisi íicha, yá Dios imàacacaté Jesús ìyaca cáimiétacanéeri iyú áibanái íicha canánama, yéewacaténá macáita yàaca Jesús iyéininá iyúwa Dios.
- 10 Càité Dios imànica Jesús irí yéewanápiná macáita nàaca Jesús icàaluíniná, macáita níara ìyéeyéica chènuniré, nía nacái èeri irìcuíyéica, nía nacái yéetéeyéimicawa. Càipiná nàaca Jesús iyéininá Dioscáiná idéca imàacaca cachàinicaní náicha canánama.
- 11 Yá macáita nacàlidapíná Jesucristo ìwali Wáiwacalicaní, cachàínírica náicha canánama icuèrica macáita. Càipiná nàaca Wáaniri Dios irí cayábéeri Jesucristo ìwali.

Los cristianos son como luces en el mundo

- 12 Iná píacué nuénánáica cáininéeyéica nuicáca, càide iyúwacué peebáidáanáté nutàacái nùyacaalícué píapicha bàaluité, càita nacái nuwàwacué peebáidaca nutàacái tàì íiméeri iyú

cachàiniwanái mamáalàacata idècunitàacá nùyaca déeculé píchacué. Jesucristo idéca iwasàacuéca pía Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha, íná píalimáidacué macái pichàini iyúwa pimànínapínacué càide iyúwa Dios iwàwáaná pìacaténacué iyéininá cáimiétaquéeri iyú, ipíchanacué pimànica pibáyawanáwa.

¹³ Píalimápinacué càì pimànica Dioscáiná idéca imàacacué píri píiwitáise cayábéeri yéewacaténacué píwàwaca pimànica cayábéeri, Dios nacái iyúudàacuéca pía pimànicaténacué càide iyúwa iwàwáaná.

¹⁴ Picácué pitàaní lúasi iyú, picácué nacái pitàaní píriwáaca chàinisíiri iyú, ìwalíise yái iwàwacutéericuéca pimànica, néese píibaidacué Dios irípiná píapichawáaca.

¹⁵ Pimànicué càì, yéewanápinacué canácata áibanái yáaliméeri icháawàaca pibáyawaná, càmitacué nacái pucháiba píiwitáise. Dios yéenibecáinacué pía, íná píyacué mabáyawanéeri iyú nèewi níái èeri mìnánái báawéeyéica íiwitáise, iméerèeyéicawa. Càicuéca píade cháì èeri irìcu iyúwa dùlupùta ipucuyéicawa catéeri irìcu, píalíacáinacué Dios ìwali.

¹⁶ Picàlidacué nalí yái báisíiri tàacáisica yéewanápiná nadèniaca nacáucawa càníiri imáalàawa. Íná pimànicaalícué càide iyúwa nuéwáidáanacué pía, yá casímáipínaca nuwàwa píwalísecué Cristo yàanàacaalípiná núalíacáináwa cawèníiricani yái nuéwáidáanacuéca pía. Cawèníirica nacái yái nuíbaidacaléca Dios irípiná.

¹⁷ Péemlacué comparación: Judiónái imàacacaalí pírái ofrenda iyú Dios irípiná nàacaténá irí cayábéeri, yá nàucùaca quíiréeri uva ituní cáli

íinatabàa iyúwa sacrificio yéewacaténá cawèníri cachàiniwanái namànica nàasu ofrendawa Dios irípiná. Càita nacái peebáidacuéca Jesucristo itàacái, piùwichàacuécawa irípiná nacái. Yácatacué piasu ofrenda Dios irípiná. Uwé, cawàwanáta Dios iwàwaca nuétácawa Cristo ìwali càide iyúwa sacrificio íiranámi imusúacaalíwa íicha cáli íinatabàa. Càita núalimácué cawènica cachàiniwanái numànica piasu ofrendawa Dios irípiná, yái peebáidáanacuéca Jesucristo itàacái, piùwichàanacuéwa irípiná nacái. Quéwa éwita nanúacaalí núa, càicáaníta casímáica núa, nuyanídacawa píapichacué nacái.

¹⁸ Casímáicué piwàwa, piyanídacuéwa nacái núapicha.

Timoteo y Epafrodito

¹⁹ Wáiwacali Jesús iwàwacaalí càì, yá nuwàwaca nubànùacuéca platalé Timoteo mesúnamáita ipáchiacaténácué pía, nuwàwacáinacué icàlidaca nulí piináwaná ìwali casímáicaténá nuwàwa.

²⁰ Yá nubànùacué platalé Timoteo canácáiná núapicha áiba wenàiwica íináidéeriwa abédanamata núapicha, iyúudàacaténácué pía càide iyúwa nuwàwáaná.

²¹ Macáita níara áibanáica náináidacáitawa nàasu wawàsi ìwaliwa. Càmita máini nawàwa namànica càide iyúwa Jesucristo iwàwáaná.

²² Quéwa píalíacuécawa Timoteo iináwaná ìwali iyaca machacàníri iyú, íbaida nacái Dios irípiná núapicha, wacàlidacaténá Dios itàacái, yá Timoteo iyúudàaca núa càide iyúwa asíali iyúudàacaalí yáaniriwa.

23 Iná nuwàwaca nubànùacani iicácaténácué pía, idécanacáita núalíacawa càinácaalí namànínapíná nulí cháí presonái ibànaná irìcu.

24 Quéwa manuíca nuínáidaca nuwàwawa Wáiwacali ìwali nùanápíná nuicácuéca pía caquialéta, Wáiwacali iwàwacaalí numànica càì.

25 Càita nacái nuínáidacawa iwàwacutáaná nubànùacuéca pìatalé wéénàsàiri Epafrodito, yái yeebáidéerica Jesucristo itàacái, íbaidéerica núapícha Dios irípiná, wamànicaténá ùwicái Satanás ípunita Jesucristo irípiná. Bàaluité pibànùacatécué nùatalé yái Epafroditoca iyúudàanápínaté núa.

26 Máiní Epafrodito iwàwaca iicácuéca pía macáita. Achúmaca iwàwa manuísíwata pìwalicué péemlàcáinaté iináwaná ìwali iculúanátéwa.

27 Báisíta iculúacatéwa, batéwa nacái yéetácawa, quéwa Dios iicácaté ipualé. Dios iicácaté nacái nupualé, íná càmítaté imàaca Epafrodito yéetácawa máinicáicha achúmaca nuwàwa cachàiníwanái náicha macáita yái wawàsica imàaquéerica achúmaca nuwàwa.

28 Iná máiní cachàiníwanái nuwàwaca nubànùacuéca pìataléni caquialéta casímáicaténácué piwàwa piicáca àniwani. Piicácaalípinácué Epafrodito ìyaca cayába siùca, yásí matuíbanáica nuwàwa.

29 Pitàidacué Epafrodito casímáiri iyú càiride iyúwa péenàsàiri yeebáidacáiná Wáiwacali itàacái; pìacué nacái náimíétacaná càiripínáta, cawinácaalí cayábéeyéica íiwitáise càide iyúwa Epafrodito ìyáaná.

30 Batéwaté yéetácawa íbaidacáinaté cachàiníiri iyú Cristo irípiná. Yùuwichàacatéwa cáalunáiri iyú

iyúudàacaténáté núa, imànicaténáté nulí cayábéeri píchawalínácué, yái cayábéerica càmíricuéca píalimá pimànica nulí déculécáinácué pía nuícha.

3

Lo verdaderamente valioso

¹ Siúcade nuénánái casímáicué piwàwa Wáiwacali ìwali, yàasu wenàiwicacáinácué pía. Yá casímáica nuwàwa nutànàacuéca pirí àniwani càide iyúwa nudéénácué nutànàacáwa piríni iwàwacutácáinácué píalíacawa péemíaca cayábani.

² Iná péemíacué cayábani: Piicácué píchawa cayába níara báawéeyéica íiwitáise, yèepuníiyéicawa càide iyúwa íibaidacanacáiyéi Dios irí, quéwa namànicáita nabáyawanáwa meedá. Nachùulíaca càmíiyéi judío yebáidéeyéica Jesucristo itàcái nadalúanápiná naináwa circuncisión iyú càide iyúwa judío íiwitáise ìyáaná.

³ Picácué péemí nali, wíacáiná Dios yàasunáisiwaca wía, wía yèeyéica Dios icàaluíná báisíiri iyú càide iyúwa Espíritu Santo imichàidáaná wáiwitáise. Yá casímáica wàyaca abédanamata Cristo Jesús yáapicha. Càmita nacái cáimacái waicáca wíawawa ìwalíise yái wáaliméerica wamànica wachàini iyúwa.

⁴ Idécaali Dios yàasu wenàiwicaca wía ìwalíise yái wamàníricatá, yáté Dios yàasu wenàiwicaca núa ráunamáita áibanái íicha canánamatá, máinícáiná judíosíwaca núa.

⁵ Namànicaté nulí circuncisión nudèniacaalíte ocho èeri, càide iyúwaté Dios ichùulíaná judiónái imànica nawàwalicaténáté Dios yàasu wenàiwicaca nía. Israelitaca núa, Israel itaquérinámicáiná

núa, Benjamín itaquénáinámi yéénáca núa, yái Israel ìirimicaté ìpidenéericaté Benjamín. Núcata hebreosíwa, hebreosíwacáiná macáita nùawirináimica, cà míiyéité icásàawa cà míiyéi israelita yáapicha. Nutàaníca nacái hebreo itàacái iyú, càmitaté nacái núuca nuíchawa israelita ìiwitáise nùyacaténaté iyúwa cà míiri israelita. Yá nuéwáidacatéwa Dios itàacái ìwali profeta Moisés itànèericaté, yá fariseocaté núa yeebáidéericaté manuísíwata càide iyúwa fariseonái yéewáidáaná, níái yeebáidéeyéica cachàiníiri iyúni náicha canánama.

⁶ Máinicáináaté nuebáidacaté cachàiníiri iyú fariseonái yàasu tàacáisi, ínáté nùuwichàidaca nùacawa níara yeebáidéeyéicaté Jesucristo itàacái. Nùyacaté machacàníiri iyú càide iyúwa profeta Moisés ichùullanáté wàawirináimi, ínáté canácata yáaliméeri icháawàaca núa Moisés yàasu tàacáisi ìwalíise.

⁷ Bàaluité cawèníricaté nulí nuicáca macáita yái wawàsica quéwa siúcáisede caná iwèni nulí nuicácani, núalíacáináwa càmita yéewa iwasàaca núa Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, néese nuwàwaca Cristo icùaca núa.

⁸ Càita nacái nuicáca macái wawàsi càiride iyúwa canéeri iwèni íicha yái Nuíwacali Cristo Jesúsca, máinicáiná cawènica nuicácani, nuwàwa nacái núalíaca ìwali manuísíwata. Nuebáidacáináaté Cristo, yáté yùucacawa nuícha macáita yái wawàsi judío ìiwitáise ìwalírica. Siúcáisede nuicáca yái wawàsica iyúwa náuquéerimi wawàsi báawéeri nuwàwacáiná nudèniaca Cristo Jesús Nuíwacalipináwa, nuwàwacáiná nacái núalíaca nùacawa ìwali manuísíwata cachàiníwanái

mamáalàacata àta nùanàacataléta yàatalé chènuniré.

⁹ Nuwàwa nacái nùyaca abédanamata Cristo yáapicha càiripináta. Núalíacawa càmiripiná mabáyawaná Dios iicáca núa ìwalíse yái numànínáca càide iyúwa itàacái ímáaná, yái tàacáisi profeta Moisés itànèericaté Dios inùmalícuise; néese manuíca nuínáidaca nuwàwawa Dios ìwali mabáyawanáanápíná iicáca núa ìwalíse yái nuebáidáanáca Cristo.

¹⁰ Máiní nuwàwaca núalíaca Cristo ìwali, nudènàcaténá ichàini nuwàwalicu, yái chàinisi Cristo idènièrica imichàacáinátéwa yéetácáisi íicha, nùuwichàacaténáwa irípiná nacái nuebáidacáináni, àta nuíwitáise ìyacataléta càide iyúwaté Cristo íiwitáise ìyáanáaté yéetácaalítéwa.

¹¹ Càita nuwàwaca nùyaca càide iyúwa Cristo ìyáanáaté numichàacaténáwa yéetácáisi íicha càide iyúwaté Cristo icáucàanátéwa.

La lucha por llegar a la meta

¹² Càmitàacá macáita nuíwitáise ìya càide iyúwa Cristo Jesús íiwitáise ìyáaná. Càmitàacá nacái mabáyawaná núa càide iyúwa Cristo ìyáaná. Quéwa núalimáida nùacawa mamáalàacata nùyacaténá càide iyúwa Cristo ìyáaná, yácáiná Cristo Jesús idéca yeedáca núa yàasu wenàiwicapínáwa.

¹³ Píacué nuénánáica, núumacué pirí àniwa, càmitàacá núalimá nùyaca càide iyúwa Cristo ìyáaná. Néese càì numànica: Numàacaca nuwàwawa íicha macáita yái numàníricaté bàaluité. Yá càmita quirínama nuínáidacawa ìwali, néese nuchàiniadaca nuíwitáisewa numànicaténá yái ìyéerica nupíchalé núalimáidáanápíná macái

nuchàini iyúwa nùyacaténá càide iyúwa Cristo ìyáaná.

14 Nuchàiniadaca nuíwítáisewa, yá núalimáidaca nùacawa mamáalàacata macái nuchàini iyúwa nùyacaténá iyúwa Cristo ìyáaná càide iyúwa wenàiwica ipianíricawa carrera ìwali ipìacaalíwa cachàiníiri iyú àta yàanàacataléta carrera yàasu imáalàacataléwa néré yeedácaténá iríwa cawèníri premio. Càita nacái nùapínacaalíwa chènuniré, yá Dios imàacapíná nulí yái cawènírica Dios imáidéerica wía weedáanápíná walíwa Cristo Jesús ìwalíse, weebáidacáiná itàacái.

15 Báisícaalícué cachàinica píiwítáise Jesucristo ìwali peebáidacaténácué itàacái tàì líméeri iyú, néese iwàwacutácué pínáidacawa càide iyúwa núumáanácué pirí. Iyacaalí abéeri wawàsi pínáidéericuécawa ìwali méetàuculé nuícha, yásí Dios imàacacué pialíacawa nacái càide iyúwa iwàwacutáanácué pialíacawa.

16 Quéwa iwàwacutá wàyaca machacàníiri iyú báisíiri tàacáisi ìwali càide iyúwa Dios imàacáaná wáalíacawa.

17 Píacué nuénánáica, pimànicué càide iyúwa nùyáaná. Piicáidacué nalí níara wenàiwicaca ìyéeyéica càide iyúwaté wàyáanácué pèewibàa, wía apóstolca, pialíacaténácuéwa càinácaalí iwàwacutáaná piyaca.

18 Nudéca nucàlidacuéca piríni madécaná yàawiría, quéwa siùca nucàlidacué pirí àniwani nutuíyáa yáapichawa: Madécaná wenàiwica nacàlidaca naináwanáwa neebáidáanása Cristo itàacái báisíiri iyú, quéwa nàuwideca namànica

Cristo, canácáiná iwèni naicáca Cristo yéetánacawa cruz ìwali wáichawalíná.

19 Quéwa èeri imáalàacaalípináwa, yásí nàuwichàacawa càiripináta, níara báawéeyéica íiwitáise. Camùnica nía, nayáaca nayáacaléwa máiní cadénama, namànicaténá càide iyúwa natúra iwàwáaná meedá. Yá cáimacáica naicáca níawawa nabáyawaná ìwaliwa, yái báawéerica namànírica, yái wawàsi iwàwacutéericuéca báica wamànica. Náináidacawa mamáalàacata èeri irìcuíri wawàsi ìwali.

20 Wía quéwa wadèniaca wàasu cáliwa chènuniré. Wacùaca nacái Wáiwacali Jesucristo yàanàaca chènuníse, yái iwasèerica wía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha.

21 Néese Wáiwacali Jesucristo iwàlisàidapiná wainá machawàaquéerica cayábéeri iyú ìyaceténá càide iyúwa iiná chènuníséeri ìyáaná, icànéerica mèlumèluíri iyú. Càipiná imànica ichàini iyúwa, idèniacáiná ichàiniwa icùacaténá macáita.

4

Alégrese siempre en el Señor

1 Iná peebáidacué Wáiwacali tàì íiméeri iyú, píacué nuénánáica cáininéeyéica nuicáca. Máiní nuwàwaca nuicácuéca pía àniwa. Píacué cáininéeyéica nuicáca, píatacué isímáidéeyéica nuwàwa. Càicuéca píade iyúwa yái cawènírica Dios yèeripináca nulí píasáidacáinácué cawènica Dios iicáca yái nuíbaidacaléca irípiná.

2 Nusutáca wawàsi uícha úara Evodiaca, uícha nacái úara Síntiqueca abédanamáanápíná

náiwitáise náapichawáaca càide iyúwa abémisana neebáidacáiná Wáiwacali itàacái.

³ Pía nacái íbaidéerica Dios irípiná núapicha cayábéeri iyú, nusutáca pícha wawàsi piwènúadánápiná náiwitáise nalíwáaca, níara pucháiba inanáica abédanamacaténá náiwitáise, nayúudàacáinaté wamànica úwi Dios irípiná wacàlidacaténaté yái tàacáisi íméerica Jesucristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha, wáibaidacaalíté Dios irípiná Clemente yáapicha, áibanái yáapicha nacái idènièyéica ípidenáwa cuyàluta irícu chènuniré, yái cuyàluta idènièrica náipidená canánama wenàiwica Dios yèyéica icáuca camíiri imáalàawa.

⁴ Casímáicué piwàwa càiripináta Wáiwacali ìwali. Yá núumacué pirí àniwani: ¡Casímáicué piwàwa!

⁵ Pimànicué áibanái irí éeréeri iyú yéewacaténácué macái wenàiwica náalíacawa cayábéericuéca píiwitáise. Mawiénica Wáiwacali yéenáiwaná yàanàacaténá àniwa.

⁶ Picácué achúma pínáidáanícawa piwàwawa áiba wawàsi ìwali càinácaalícué pichàbáanáwa, néese picàlidacué Dios irí macáita, macái imanùbaca pisutácaalícué píawawa Dios ícha. Pisutácué nacái ícha wawàsi. Píacué nacái irí cayábéeri.

⁷ Yásí Dios imàacacué matuíbanáica píiwitáise manuísíwata, manuísíwéeri cachàiníwanái mamáalàacata ícha yái èeri mìnánái yáaliméerica yáalíacawa ìwali. Yá nacái Dios icùapínácué piwàwa, píiwitáise nacái, piyacáinácué abédanamata Cristo Jesús yáapicha.

Piensen en todo lo que es bueno

8 Néese, iyaca abéeri wawàsi quiríta nucàlidéeripinácué pirí nuénánái: Pínáidacuéwa macái báisíiri tàcáisi ìwali. Pínáidacué nacáíwa macái cáimiétacanéeri wawàsi ìwali, pínáidacuéwa ìwali nacái macáita yái iwàwacutéerica wamànica wàyacaténá machacàníiri iyú. Pínáidacué nacáíwa macái wawàsi ìwali càmlírca yáalimáida wenàiwica imànínapiná ibáyawanáwa, càita nacái macái wawàsi cayábéeri iicácanáwa, càita nacái macái wawàsi cayábéeri iináwaná. Pínáidacué nacáíwa ìwali macái cayábéeri íiwitáaná, ìwali nacái macáita wacàlidéerica iináwaná cayábéericani.

9 Pimànicué càide iyúwaté nuéwáidáanácué pía, càide iyúwa nacái nùaláanácué pía. Pimànicué nacái càide iyúwaté nucàlidáanácué pirí, càide iyúwaté nacái piicáanácué numànica. Pimànicué càì, yásí Dios yàacawéeridacuéca píawa, yái imàaquéerica matubanáica wáiwitáise.

Ofrendas de los filipenses para Pablo

10 Casímáica nuwàwa manuísíwata Wáiwacali ìwali piwàwalicáinácué núa àniwa. Nùaliacawa càmitacué piimáichaté núa, néese càmitaté píalimácué piyúudàaca núa.

11 Nudèniaca siùcade yái numáapuèrica, íná càmita nutànàa pirí cuyàluta pibànùanápínácué nulí ofrenda àniwa, núacáiná nudéca nuéwáidacawa casímáinápíná nùyaca iyú càinácaalí nudènièrica.

12 Aibaalí nùyaca catúulécanéeri iyú. Aibaalí nacái nùyaca càasuíri iyú. Nudéca nuéwáidacawa matubanáicaténá nùyaca cháí èeri irìcu càinácaalí nùyáaná, éwita máapicaalí núa, càita nacái nudèniacaalí cayába nuyáacaléwa, càita nacái

nudèniacaalí madécaná nùasuwa, càita nacái canácaalí nulí yái numáapuèrica.

¹³ Càinácaalí iyú iwàwacutá nùyaca, nùalimá nùideniaca macáita yácáiná Cristo ichàiniadaca núa.

¹⁴ Quéwa, pidécuéca pimànica nulí cayábéeri manuísíwata pibànùacaalíté nulí plata, áiba wawàsi nacái numáapuèricaté.

¹⁵ Bàaluité nucàlidacatécué pirí yái tàacáisica ímérica Jesucristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. Néeseté nuèpùacawa pìasu cáli íchacué, yáara Macedonia yàasu cálica, nùacáténáté nucàlidaca yái tàacáisica áibanái irí. Píaliacuéwa nuèpùacaalítéwa píichacué, píacué Filipos iyacàlená mìnánái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, yáté abétacué pía ibànùericaté nulí plata, áiba yàasusi nacái iyúwa ofrenda piyúudàacáténácué núa, piwàwacáinácué píaca Dios irí cayábéeri ìwali yái nucàlidáanácuéca pirí itàacái.

¹⁶ Càita nacái ipíchawáiseté nùacawa Macedonia yàasu cáli ícha, idècunitàacá nùyaca Tesalónica iyacàlená néré, yáté pibànùacatécué nulí plata, áiba yàasusi nacái iyúwa ofrenda máisibáwanái yàawiría nudèniacáténáté yái numáapuèrica.

¹⁷ Càmita nuínáidawa nùasu ìwaliwa meedá nuedácaténá nulíwa nùasupináwa, néese nuwàwaca Dios imànicuéca pirí cayábéeri manuísíwata piyúudàacáinácué núa.

¹⁸ Nudéca nuedáca macáita yái pibànùericatécué nulí, yá nudèniaca cayábáwanái ícha yái numáapuèrica. Pibànùacatécué nulí plata, áiba yàasusi nacái Epafrodito yáapicha, íná yéewa nudèniaca cayábáwanái ícha yái numáapuèrica.

Yái pìasu ofrenda pibànuèricuéca nulí, càicanide iyúwa pumèníiri isàni neeméerica nàacaténá Dios irí cayábéeri, yá casímáica Dios iicácuéca yái pimàníirica piyúudàacaténácué núa.

¹⁹ Iná Nucuèriná Dios imàacapinácué pirí manuísíwata macáita pimáapuèricuéca cháí èeri irìcu, píacué ìyéeyéica abédanamata Cristo Jesús yáapicha, Dios idènìacáiná máini manuísíwata cawèníiri chènuniré.

²⁰ ¡Wàacué Wáaniri Dios iríwa cayábéeri càiripináta! Báisíta, amén.

Saludos finales

²¹ Nuwàwali macáita níara Dios yàasu wenàiwicaca ìyéeyéica néeni yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Níái wéenánái ìyéeyéica cháí núapicha yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái nawàwalicué pía nacái.

²² Macáita níái Dios yàasu wenàiwicaca ìyéeyéica cháí yàcalé, nía nacái íibaidéeyéica emperador romanosàiri icapèèricu nawàwalicué pía nacái.

²³ Yá nusutácué Wáiwacali Jesucristo íicha pirípinácué imànínápinácué pirí cayábéeri mawèníiri iyú macáita.

**El Nuevo Testamento de nuestro Señor
Jesucristo en el idioma piapoco
New Testament in Piapoco**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Piapoco

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Piapoco

pio

Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Piapoco

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

15b1335d-e064-57a2-9f7f-a5383125b741